Lietas Nr. A420371114
Lietas arhīva Nr. A42-00663-15/15

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 14.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Reitupe,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Rīgas domes 2014.gada 19.jūnija lēmuma Nr.2-30/RD-14-266-ap atcelšanu daļā par aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli 2 129,34 *euro* apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes (turpmāk – Dome) Pašvaldības ieņēmumu pārvalde 2014.gada 13.februārī /pers. A/ (turpmāk – pieteicēja) nosūtīja nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumu 2014.gadam Nr.PIPN-14-276299-mp/14-273934-AL/5-7 (turpmāk – Maksāšanas paziņojums) (*lietas 35.lapa*) par nekustamā īpašuma nodokli:

1) 144/1000 domājamām daļām no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 2 4711m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 747 125 *euro*, summā 1 613,79 *euro*;

2) 144/1000 domājamām daļām no zemes vienības Rīgā, bez adreses, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 22 152m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 138 619 *euro*, summā 299,42 *euro*;

3) 1/5 domājamo daļu no zemes vienības Rīgā, bez adreses, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 3 394m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 1 867 *euro*, summā 5,60 *euro*;

4) 1/5 domājamo daļu no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 23 506m^2, daļas:

- ar kadastra apzīmējumu /numurs/, platība 2 618m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 79 154 *euro*, summā 237,46 *euro*;
- ar kadastra apzīmējumu /numurs/, platība 3 618m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 109 388 *euro*, summā 328,16 *euro*;
- ar kadastra apzīmējumu/numurs/, platība 4 158m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 125 715 *euro*, summā 377,15 *euro*;
- ar kadastra apzīmējumu /numurs/, platība 2 679m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 80 998 *euro*, summā 242,99 *euro*;
- ar kadastra apzīmējumu /numurs/ platība 4 001m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 120 968 *euro*, summā 362,90 *euro*;
- ar kadastra apzīmējumu /numurs/, platība 6 432m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 193 556,00 *euro*, summā 580,67 *euro*;

5) par 1/5 domājamo daļu no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 6 401m^2, 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības 179 392 *euro*, summā 538,18 *euro*.

Nepiekrītot minētajam maksāšanas paziņojumam daļā par paaugstināto likmi, pieteicēja to apstrīdēja augstākā iestādē.

[2] Ar Domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2014.gada 22.aprīļa lēmumu Nr.PIP-14-5557-nd/5-7/14-273934-AL „Par nekustamā īpašuma nodokli" (turpmāk – sākotnējais lēmums) Maksāšanas paziņojums atcelts daļā par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 23 506m^2, daļām ar kadastra apzīmējumiem /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/ un/numurs/, bet pārējā daļā Maksāšanas paziņojums atstāts negrozīts, kā arī aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par 1/5 domājamo daļu no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs /, platība 23 506m^2, summā 2 129,34 *euro*.

Sākotnējo lēmumu pieteicēja apstrīdēja.

[3] Ar Domes 2014.gada 19.jūnija lēmumu Nr.2-30/RD-14-266-ap (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Lēmums par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu ir obligātais administratīvais akts, līdz ar to Dome nevar aprēķināt nekustamā īpašuma nodokli citādi, kā tikai saskaņā ar spēkā esošajām speciālajām tiesību normām.

Veicot nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanu, iestāde pamatojusies uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmo daļu, 2.panta pirmo daļu, 4.panta 1.^{1}daļu un 3.panta pirmo daļu, kā arī Domes 2012.gada 18.decembra saistošo noteikumu Nr.197 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" (turpmāk arī – Saistošie noteikumi Nr.197) 3.punktu. Ņemot vērā, ka pieteicējas deklarētā dzīvesvietas adrese (uz 2014.gada 1.janvāri) ir /adrese/, nekustamā īpašuma nodokļa 1,5% likme no zemes kadastrālās vērtības ir piemērota pamatoti.

[3.2] Saistošo noteikumu Nr.197 paskaidrojuma raksta 1.1.apakšpunktā norādīts, ka nosakot nodokļu maksātāju kategorijām pazeminātu nodokļa likmi zemei, tiek piemērots arī sociālās atbildības princips un likumā noteiktais izvēles princips – teritorijas attīstības un sakārtošanas princips, (tiek veicināta nekustamā īpašuma nodokļu maksātāju – fizisko personu deklarēšanās Rīgā, t.i., tiks veicināta iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu palielināšanās Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā, kas ļaus ieguldīt papildu līdzekļus pilsētas attīstībā).

[4] Pieteicēja nepiekrīt Lēmumā minētajiem argumentiem, pieteikumā norādot šādus apsvērumus.

Lēmums pieņemts, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmei (turpmāk – Satversme) un Dzīvesvietas deklarēšanas likuma normām neatbilstoša Saistošo noteikumu Nr.197 3., 3.1. un 3.2. apakšpunkta pamata, faktiski ierobežojot pieteicējas tiesības saglabāt deklarēto dzīvesvietu ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas – Vaives pagastā, Cēsu novadā, kur pieteicēja ir sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Pieteicējas ieskatā Saistošo noteikumu Nr.197 regulējums ir pretrunā iepriekš minētajām augstāka juridiska spēka tiesību normām.

[5] Dome Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajā paskaidrojumā (*lietas 18.-19.lapa*) pieteikumu neatzīst un uzskata par noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Tā kā pieteicēja saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta ceturto daļu nav izteikusi lūgumu skatīt lietu mutvārdu procesā, kā arī to, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmajai un ceturtajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietas materiālus, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ noraidāms.

[8] Tiesa, izvērtējot pušu argumentus, konstatē, ka lietā nav strīda par pieteicējas nodokļa maksāšanas pienākumu, nekustamo īpašumu kadastrālo vērtību, kā arī Maksāšanas paziņojumā norādītā nekustamā īpašuma nodokļa aprēķina pareizību.

Pieteicēja iebilst pret to, ka personām, kuru dzīvesvieta taksācijas gada 1.janvārī ir ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas, tiek piemērota lielāka nodokļa likme, nekā personām, kuru deklarētā dzīvesvieta iepriekš minētajā taksācijas periodā ir bijusi Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

[9] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 2.aprīlim*) 3.panta pirmā daļa noteica, ka nekustamā īpašuma nodokļa likmi vai likmes no 0,2% līdz 3% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos, kurus tā publicē līdz pirmstaksācijas gada 1.novembrim. Nekustamā īpašuma nodokļa likmi, kas pārsniedz 1,5% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības, pašvaldība nosaka tikai gadījumā, ja nekustamais īpašums netiek uzturēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

Saskaņā ar minētā panta 1.[4]daļu vidi degradējošu, sagruvušu vai cilvēku drošību apdraudošu būvi apliek ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3% apmērā, ja to ir noteikusi pašvaldība savos saistošajos noteikumos.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, nosakot nekustamā īpašuma nodokļa likmi vai likmes, pašvaldība ievēro objektīva grupējuma principu, saskaņā ar kuru nodokļa maksātāji vai nodokļa objekti tiek grupēti atbilstoši objektīviem kritērijiem.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pašvaldība ir tiesīga noteikt nekustamā īpašuma nodokļa likmes no 0,2% līdz 1,5%. Pašvaldībai ir piešķirtas arī tiesības noteikt atšķirīgas nodokļa likmes dažādām nodokļa maksātāju grupām. Nodokļa likmi virs 1,5% pašvaldības var noteikt tikai gadījumos, ja nekustamais īpašums netiek uzturēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

[10] Saistošo noteikumu Nr.197 (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 17.februārim*) 3.1.apakšpunkts paredzēja, ka nekustamā īpašuma nodokļa likme zemei ir 1% no zemes vienības kadastrālās vērtības šādiem nodokļa maksātājiem: 1) juridiskām personām; 2) fiziskām personām, kuru deklarētā dzīvesvieta taksācijas gada 1.janvārī ir Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

Savukārt minēto noteikumu 3.2.apakšpunkts paredzēja, ka nekustamā īpašuma nodokļa likme zemei ir 1,5% no zemes vienības kadastrālās vērtības – fiziskām personām, kuru deklarētā dzīvesvieta taksācijas gada 1.janvārī ir ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja nav deklarēta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā (pieteicējas deklarētā dzīvesvietas adrese uz 2014.gada 1.janvāri ir mājas /adrese/). Iestāde, ievērojot Saistošo noteikumu Nr.197 3.2.apakšpunktu, aprēķināja nekustamā īpašuma nodokli, piemērojot 1,5% likmi no zemes vienības kadastrālās vērtības.

[11] Pieteicējas ieskatā Saistošo noteikumu Nr.197 3.2.apakšpunkts ir diskriminējošs un Satversmes 97.pantam neatbilstošs.

Tiesas ieskatā pašvaldība, nosakot samazināto nodokļu likmi, ir ievērojusi likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.[1]pantā noteiktos principus un nav saskatāms arī pamattiesību pārkāpums.

Ievērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.[1]panta otrās daļas 1.punktā nostiprināto uzņēmējdarbības atbalsta principu, pašvaldība ir noteikusi samazinātu nodokļa likmi juridiskajām personām. Pašvaldība tādējādi ir vēlējusies veicināt uzņēmējdarbības attīstību savā pašvaldībā. Pašvaldība ir noteikusi samazinātu nodokļa likmi arī tām fiziskajām personām, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu Rīgā. No Saistošo noteikumu Nr.197 paskaidrojuma raksta izriet, ka samazinātās nodokļa likmes noteikšana Rīgā deklarētajām fiziskajām personām ir saistīta gan ar atbildīgas budžeta plānošanas principu, gan ar teritorijas attīstības un sakārtošanas principu (likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.[1]panta pirmās daļas 3.punkts un otrās daļas 2.punkts). Turklāt pašvaldība saņem iedzīvotāju ienākuma nodokli tikai no tām personām, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu Rīgā. Šie ienākumi ir pietiekami, lai segtu pašvaldības izdevumus par iedzīvotājiem sniedzamajiem pakalpojumiem, tāpēc šīm personām tika noteikta samazināta nekustamā īpašuma nodokļa likme. Tās personas, kuru dzīvesvieta ir deklarēta citā pašvaldībā, maksā tikai nekustamā īpašuma nodokli, bet vienlaikus saņem pašvaldības pakalpojumus, kas saistīti ar nekustamā īpašuma uzturēšanu. Tāpēc arī šīm personām ir saglabāta valsts noteiktā maksimālā nekustamā īpašuma nodokļa likme.

Tādējādi iestāde ir pamatojusi atšķirīgas nekustamā īpašuma nodokļa likmes noteikšanas mērķi un izskaidrojusi tā samērīgumu.

Vienlaikus atzīstams, ka Saistošo noteikumu Nr.197 3.punktā ietvertais regulējums nav pretrunā Satversmes 97.pantam (noteic, ka *ikvienam, kas likumīgi uzturas Latvijas teritorijā, ir tiesības brīvi pārvietoties un izvēlēties dzīvesvietu*), jo pašvaldības politika nodokļu jomā, nosakot samazinātu nodokļa likmi tām fiziskajām personām, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu Rīgā, neietekmē pieteicējas tiesības izvēlēties dzīvesvietu un neierobežo pieteicējas tiesības brīvi pārvietoties.

[12] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 104.panta otrās daļas pirmajam teikumam, ja tiesa uzskata, ka tiesību norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam), tā tiesvedību lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai.

No minētās tiesību normas izriet, ka tiesa izlemj jautājumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesā tad, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesai rodas šaubas par tiesību normas atbilstību Satversmei vai starptautisko tiesību normām. Savukārt no minētās tiesību

normas neizriet tiesas pienākums vērsties Satversmes tiesā ar pieteikumu pēc personas lūguma.

Tiesai konkrētajā gadījumā nepastāv šaubas par Saistošo noteikumu Nr.197 3.2.apakšpunkta atbilstību Satversmei.

[13] Pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, savukārt pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu, 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Rīgas domes 2014.gada 19.jūnija lēmuma Nr.2-30/RD-14-266-ap atcelšanu daļā par aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli 2 129,34 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Reitupe